

Kot je razvidno iz zadnjega poročila o ravnanju z medvedjo populacijo, živi danes v Trentinu okoli 40 medvedov.

Neukročene Alpe

Poročilo o stanju populacije medveda v pokrajini Trento za leto 2013 je pripravljeno. V njem imamo prvič tudi vpogled v "ljubezensko življenje" te živalske vrste. Sicer pa je medved dobil novega sopotnika, volka, a ta je v Švici padel v nemilost. Volk v Alpah nima kaj iskati, so prepričani v Švicarski delovni skupnosti za gorska območja (SAB). Kdor podpira vrnitev volka, si želi predvsem neokrnjeno divjino, si lahko preberemo v februarškem dokumentu, v katerem SAB predstavlja svoje stališče glede tega vprašanja. Gore bi morale biti zlasti življenjski in delovni prostor za tam živeče prebivalce, ne pa rezervat za živali. Volk škodi gospodarstvu, turizmu in navsezadnje tudi sami podobi regije, ko pride do odstrela živali. Če povzamemo:

v skupnosti zatrjujejo, da volkovi in Alpe niso "kompatibilni".

Lobi zahteva vzpostavitev območja brez prisotnosti volka

Delovna skupnost SAB tako zahteva možnost vzpostavitve območij brez prisotnosti volka in ukinitve vsealpske politike: "Švica mora zavzeti odklonilno stališče do nadaljnjih mednarodnih obveznosti v zvezi z varstvom velikih zveri, denimo tistih, ki jih vsebuje Alpska konvencija." In pojasnjuje: preživetje volka je že zagotovljeno v vzhodni Evropi. Bruno Bassano, strokovni sodelavec Narodnega parka Gran Paradiso in član Platforme Alpske konvencije za velike zveri: "Kot kažejo izkušnje, je biotska raznovrstnost alpskega sveta izredno pomembna za pravilno delovanje ekosistema. Sestavni del tega so tudi živali na vrhu prehranske verige, torej tudi volk. Če bomo ta vmesni člen uničili, bomo prej ali slej občutili posledice take odločitve." O zgodovinskem dogodku, do katerega je prišlo v naravnem procesu vrnitve volka, pa govori aktualno poročilo o stanju medvedje populacije v pokrajini Trento, kjer so prvič po 150 letih opazili mladiče volka. Volčjega para pa niso zaznali le v pogorju Lessini, temveč tudi v pokrajini Pordenone.

Populacija medveda v pokrajini Trento je številčna

Strokovnjaki, ki preučujejo medveda, so dobili natančnejši vpogled tudi v "ljubezensko življenje" medvedov. Fotografije in GPS-posnetki iz leta 2013 prvič doslej prikazujejo, kako sta se medveda našla na velike razdalje in se zaradi parjenja dva tedna zadrževala na razmeroma majhnem območju. Poročilo navaja, da so leto pred tem na območju Trenta opazili le tri mladiče, kar pomeni, da se je medvedja populacija vnovič zmanjšala. Trenutno število medvedov je ocenjeno na najmanj 40 osebkov. Medvedi se starajo, njihove možnosti preživetja so večje in primeri "problematičnega" vedenja postajajo vse redkejši. Leta 2013 so prvič zabeležili tudi krivolov medveda, zato je pokrajina okrepila akcije obveščanja in ozaveščanja javnosti. Sprejeti zaščitni ukrepi so bili pri preizkušanju učinkoviti le v 51 odstotkih. Eden izmed vzrokov je bilo na primer dejstvo, da so bile električne ograje priključene na prazne baterije. Pokrajina Trento daje omenjene naprave na razpolago brezplačno. Poročilo o stanju populacije medveda tudi navaja, da so v preteklem letu v ta namen porabili 45.000 evrov.

Viri in več informacij na:

www.sab.ch/uploads/media/PP_Wolf_dt_04.03 (de),

www.orso.provincia.tn.it/novita/pagina200 (it)

Stališče

Dominik Siegrist, predsednik CIPRE International

Stališče: Gradnji sekundarnih prebivališč ni videti konca

Švicarski volilni upravičenci so se na referendumu leta 2012 odločili potrditi ljudsko iniciativo, s katero so zahtevali ustavitev nezadržne gradnje počitniških stanovanj, s tem pa tudi oblikovanje nove politike na področju turizma. Dominik Siegrist, predsednik CIPRE International, ima kljub temu pomisleke, ali bo referendumska volja dejansko upoštevana. Švicarski Zvezni svet je nedavno v obravnavo predložil zakon o sekundarnih prebivališčih, na podlagi katerega namerava v praksi uresničiti pobudo Naredimo konec nezadržni gradnji sekundarnih prebivališč, ki so jo švicarski državljani in državljanke pred dvema letoma potrdili na referendumu. Od takrat dalje v občinah, kjer delež sekundarnih prebivališč presega dvajset odstotkov, tudi velja prepoved gradnje novih počitniških stanovanj. Italijanska okoljevarstvena organizacija Legambiente je avtorjem pobude podelila celo okoljsko nagrado Zelena zastava.

A referendumska volja v "najstarejši demokraciji", kot si Švica rada pravi, nima tolikšne vrednosti, kot bi običajno domnevali. Rezultat ljudske iniciative je zato le ena stran medalje, medtem ko je njen prenos v konkretno politično dogajanje nekaj povsem drugega. Vlada se je tako odločila, da kljub jasno izraženim volji švicarskih volivcev številnih zakonskih vrzeli pri izvajanju pobude ne bo odpravila: denimo nerentabilne stare hotele ali primarna prebivališča bo tako še naprej mogoče spreminjati v sekundarna, prav tako ni odpravljena možnost

navideznega naslova stalnega prebivališča. V sporu, ki je nastal zaradi uničevanja alpske pokrajine zaradi gradnje počitniških stanovanj, se očitno že naznanja drugi krog, ki se bo verjetno končal z novim referendumskim glasovanjem. Več informacij: www.news.admin.ch/message/index (de)

Novice iz CIPRE

Mednarodni olimpijski komite molči o zahtevi CIPRE, da morajo postati Alpe območje brez olimpijskih iger.

Zahteva za Alpe brez olimpijskih iger naletela na široko podporo

Poziv CIPRE, da morajo Alpe postati območje, kjer se ne bodo prirejele olimpijske igre, močno odmeva, saj so mediji na veliko poročali o odprtem pismu predsedniku Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK) Thomasu Bachu in stališču, ki ga je CIPRA sprejela konec februarja letos. Molči le MOK. CIPRA, ki v vlogi krovne organizacije zastopa več kot 100 združenj in institucij v Alpah, je enotno nastopila z dokumentom, v katerem se je odločno uprla prirejanju zimskih olimpijskih iger na območju Alp. Olimpijske igre imajo namreč danes že take razsežnosti, ki niso več sprejemljive za večinoma površinsko manjše alpske regije. Ker je na podlagi sedanjih predpisov in pogodbenih pogojev Mednarodnega olimpijskega komiteja neodgovorno prevzeti odgovornost za prirejanje zimskih olimpijskih iger v Alpah kakor tudi drugje, je CIPRA v odprtem pismu predsednika komiteja Thomasa Bacha pozvala k spremembi obstoječe prakse in temeljitemu preoblikovanju predpisov, ki urejajo načrtovanje in izvedbo zimskih olimpijskih iger - njegovega odgovora doslej še ni prejela. Nasprotno pa so zahtevo CIPRE povzeli in objavili številni mediji in novičarski portali. Številne povratne informacije tako dokazujejo, da je CIPRA svojo zahtevo za Alpe brez olimpijskih iger izrazila v imenu številnih alpskih prebivalcev. Več informacij: www.cipra.org/sl/olimpijada

Mladi želijo in hočejo sooblikovati prihodnji razvoj Alp - kako, kaže novo poročilo CIPRE.

Poročilo o sodelovanju mladih v procesih odločanja na območju Alp

Na katerih področjih se lahko mladi vključujejo v procese odločanja? Kako močan je pri tem njihov glas? Poročilo o sodelovanju mladih v procesih odločanja in upravljanja, ki ga je pripravila CIPRA, prinaša prvi pregled stanja na tem področju za celotni alpski prostor. Kje v alpskih državah lahko soddoločajo mladinski parlamenti? Katere druge institucije še obstajajo? Kaj je pravni okvir za sodelovanje mladih? Sodelovanje mladih v procesih odločanja na območju Alp je naslov prvega poročila, v katerem CIPRA med seboj primerja možnosti, ki jih imajo mladi za sooblikovanje politike v sedmih alpskih državah. Slika, ki pri tem nastane, je pisana: medtem ko države Avstrija, Lihtenštajn in Švica mladim zagotavljajo stabilne pogoje za soddoločanje, pa drugje mladi za to nimajo nikakršnih možnosti, na primer na italijanskem podeželju. Prednostna naloga CIPRE je okrepiti sodelovanje mladih na območju Alp, zato podpira tiste, ki tako sodelovanje omogočajo. V svojem poročilu CIPRA pojasnjuje, da namerava v prihodnjih letih zgraditi vsealpsko mrežo, ki bo namenjena krepitvi sodelovanja mladih v procesih odločanja. S tem bo vzpostavila okvir za mrežno povezane in ozaveščene mladostnike, ki bodo odgovorno sooblikovali svojo prihodnost. Pričujoč pregled stanja tako navaja načine, kako stikati tako mrežo. Priprava poročila je bila sofinancirana v okviru programa EU Mladi v akciji. Poročilo je objavljeno na spletni strani CIPRE: www.cipra.org/sl/zamedije.

Novice iz Alp

Alpska iniciativa: nič pridobljenega, nič izgubljenega?

Pred dvema desetletjema so se Švicarji na referendumu odločili, da mora prevoz tovora preko Alp potekati po železnici. In kako je z Alpsko iniciativo danes?

Čezalpski tranzitni tovorni promet od meje do meje poteka po železnici, je bilo februarja 1994 zapisano v švicarsko ustavo. A tako dosledno kot na papirju t. i. Alpska iniciativa vendarle ni bila uresničena. Švicarske Alpe bi smelo letno prevoziti 650.000 tovornih vozil, v resnici pa jih je dvakrat toliko; poleg tega vlada celo meni, da cilj preusmeritve tovora s cest na železnice nikoli ne bo dosežen. Če večina za Alpsko iniciativo ne bi glasovala, bi se danes po švicarskih cestah prevažalo občutno več tovora, kajti za namene njenega izvajanja je prišlo do obdavčitve težkega tovornega prometa, zagotovljeno pa je bilo tudi financiranje javnega prometa. In to uspešno: v letu 2012 je bilo skozi Švico po železnici prepeljanih 63 odstotkov tovora, medtem ko so v Avstriji dosegli 31,5 odstotkov, v Franciji pa le 9 odstotkov. V Švici poteka razprava, ali je treba za cestni predor pod Gotthardom zgraditi še drugo cev. Vse, kar je bilo doslej doseženo v politiki preusmeritve, bi ta projekt uničil, je prepričan Fabio Pedrina, predsednik istoimenskega društva Alpska iniciativa. Kar je nujno, je ustanovitev alpske tranzitne borze. Študije namreč kažejo, da nove hitrejše železniške povezave za preusmeritev tovora s ceste na železnico ne zadoščajo. Vir in več informacij: www.alpeninitiative.ch/alpeninitiative (de)

Pogled mladih na alpski prostor

Kakšen je pogled mladih na alpski prostor brez meja, je vprašanje, na katerega želi Mladinski parlament Alpske konvencije (YPAC) odgovoriti na svojem zasedanju konec marca 2014 v francoskem Chamonixu. Da so pristopi, ki izhajajo iz tega vprašanja, povsem izvedljivi in kreativni, dokazuje revija lanskoletnega YPAC, ki je izšla pred kratkim.

Osebo pismo ali pesem sta odkriti in pošten odraz zaznavanja avtorja in skladno s takim pristopom so mladi, ki so leta 2013 sodelovali na zasedanju Mladinskega parlamenta Alpske konvencije (YPAC) v alpskem mestu leta Sonthofen v Nemčiji, tudi predstavili lastne poglede na prihodnost alpskih mest. Vizije mladih so zdaj objavljene v reviji YPAC in kažejo vznemirljivo podobo Alp brez avtomobila, brez odi suše ožganih travnikov in brez vprašanj, ki so si jih avtorji postavili sami sebi.

Kako v praksi uresničiti vizijo brezmejnih Alp, pa bo tema razprave na zasedanju YPAC. To bo letos potekalo v Chamonixu od 31. marca do 4. aprila 2014, udeležilo se ga bo predvidoma okoli 80 mladih iz vseh alpskih držav, ki so odločeni spodbujati čezmejne oblike sodelovanja na področju alpske politike, saj bodo tako lahko spodbujali trajnostni razvoj tudi v lastnem življenjskem prostoru. Osrednje teme so pri tem izobraževanje, gospodarstvo in energija ter sodelovanje v procesih odločanja in upravljanja.

YPAC, ki ga lahko razumemo kot simulacijo demokratičnih odločevalskih procesov, je leta 2006 poleg drugih ustanovila Akademsko gimnazijo v Innsbrucku. Vsakoletno srečanje mladih je namenjeno razpravi o aktualnih priložnostih in izzivih, s katerimi se sooča alpski prostor. YPAC finančno podpira program Mladi v akciji, strokovno podporo pa mu zagotavlja CIPRA.

YPAC Magazin in več informacij na: www.ypac.eu/past-ypacs/ypac-2013/folio (en), www.ypac.eu/ (en)

Fracking - zaklad, ki v sebi skriva nevarnost

Z vodo iz Bodenskega jezera se vsakodnevno oskrbuje okoli pet milijonov ljudi. Ta zbiralnik vode pa bi lahko zdaj ogrozili načrti, po katerih naj bi energijo pridobivali s pomočjo hidravličnega lomljenja. Vorarlberška deželna vlada in več kot 7.000 državljanov in državljanek se je načrtom že uprlo, prav tako tudi ohlapnim direktivam Evropske unije.

Ali bo fracking ob Bodenskem jezeru kmalu postal realnost? V nemški zvezni deželi Baden-Württemberg in Švici so podjetjem že podelili koncesije, kar bo iskanje zemeljskega plina le še pospešilo. Pot sporni metodi pa utira tudi EU: jeseni 2013 so evropski poslanci s tesno večino sprejeli priporočilo o izvajanju presoje vplivov tega postopka na okolje za vse projekte, ki predvidevajo uporabo postopka hidravličnega lomljenja, a šefi vlad držav članic EU so konec leta 2013 sprejeli odločitev, da presojo ne bo treba opravljati - namesto zakonskih predpisov tako za področje varstva okolja in zdravja veljajo le nezavezujoče minimalne zahteve.

Hidravlično lomljenje ali fracking je postopek, v katerem mešanico vode, peska in kemikalij vbrizgajo v podzemne plasti kamnin, kar povzroči lomljenje plasti, na površje pa se sprosti zemeljski plin, ki je sicer ujet v kamnini. To lahko povzroči onesnaženje podzemnih voda. Pridobivanje zemeljskega plina iz formacij skrilavca v eni od držav ob Bodenskem jezeru bi lahko tako imelo daljnosežne posledice za človeka in naravo v vseh sosednjih državah. Vorarlberški deželni parlament, ki se mu je pridružil več kot 7.000 državljanov in državljanek, je zato v peticiji pozvalo dežele in države ob Bodenskem jezeru, da se izrečejo proti uporabi tehnike hidravličnega lomljenja ali frackinga in se odločno zavzamejo za sprejetje obvezne presoje vplivov omenjene tehnike na okolje.

Viri in več informacij na:

<http://derstandard.at/1389857315769> (de), http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-55_sl.htm, www.europarl.europa.eu/news/sl/news-room

V Lihtenštajnu stavijo na Alpsko konvencijo

Novi predor naj bi v prihodnje dodobra razbremenil promet v Feldkirchu, to pa bi, kot napovedujejo študije, v sosednjem Lihtenštajnu povečalo obseg avtomobilskega in tovornega prometa. Lihtenštajnska vlada želi sedaj ugotoviti, ali določbe Alpske konvencije veljajo tudi v primeru gradnje omenjenega predora

Glavni izvor hrupa in slabega zraka v Feldkirchu je več kot 40.000 osebnih in tovornih vozil ter avtobusov, ki vozijo skozi vorarlberško mesto. Prepričani so, ali bi bilo treba v mestu zaradi tega zgraditi nov predor, se je začel že pred petimi desetletji; trenutno se izvaja presoja vplivov predora na okolje. Lihtenštajnski parlament je sredi letošnjega marca tudi uradno pooblastil vlado za izdelavo ustreznega izvedenskega mnenja, s katerim naj bi se razjasnilo, ali veljajo določbe protokola o izvajanju Alpske konvencije na področju prometa tudi za ta projekt. Rezultat bi lahko bil odločilnega pomena za nadaljnjo usodo predora.

Lihtenštajn meji na Feldkirch. Če bi v tem mestu zgradili predor, bo promet z avstrijske avtoceste - take so bojzani lihtenštajnske države - preusmerjen neposredno na državno mejo. A kot predvideva prometni protokol, je gradnja ceste višjega reda dovoljena le v primeru, če potreb po prevoznih zmogljivostih ni moč zadovoljiti z boljše izkoriščenostjo obstoječih cestnih in železniških zmogljivosti. Različne študije, ki so jih opravili že pred leti, med drugim tudi po naročilu Zvezne dežele Vorarlberg, so zatrjevale, da je železnica tista, ki bo razbremenila promet v Feldkirchu in okoliški regiji, vendar pa se vorarlberška vlada s tem ne strinja. Pričakovati je, da bo izvedensko mnenje, katerega izdelavo je naročil Lihtenštajn, na voljo sredi leta.

Prizadevanja Omrežja občin za varstvo narave

Narava ne pozna meja in tako si tudi 25 članic Omrežja občin Povezanost v Alpah skupaj prizadeva za ohranjanje biotske raznovrstnosti in višjo kakovost življenja. Sledi predstavitev mednarodnih projektov v okviru programa dynAlp-nature.

Rastline in živali ne poznajo občinskih ali državnih meja in to velja tudi za varstvo narave: članice Omrežja občin Povezanost v Alpah sodelujejo pri štirih projektih, ki obravnavajo različne teme (usmerjanje in spremljanje obiskovalcev, zelene mestne površine velike ekološke vrednosti, mokrišča in trženje regionalnih izdelkov). Pri projektih sodelujejo občine iz vseh sedmih alpskih držav. V francoskem Chambéryju so začeli uresničevati akcijski načrt varstva in renaturacije mokrišč, pri tem pa jim bo strokovno pomoč zagotavljal avstrijski Krumbach, ki je pred nekaj leti zavrnil gradnjo bazenskega kompleksa in se raje odločil za ohranitev in povečanje vrednosti lokalnih mokrišč. Kranjska Gora in Kamnik se bosta posvetila gojenju starih sadnih sort v sadovnjakih na občinskih zemljiščih in skupaj z avstrijskimi, francoskimi, lihtenštajnskimi in švicarskimi občinami delila skupno skrb za ohranitev ekološko dragocenih zelenih površin na območju mesta.

S projekti, ki se bodo izvajali v okviru dynAlp-nature, se tako občinam odpira priložnost za skupno delovanje na čezmejni ravni in spodbujanje ukrepov, za katere sicer ne bi imele sredstev. V preteklih letih so se že zvrstili trije programi DYNALP,

ki so jih izvajale članice Omrežja občin. Izvajanje projektov dynAlp od začetka dalje spremlja CIPRA.

Vir in več informacij na:

www.alpenallianz.org/sl/projekti

Akcijski dnevi za ohranitev pozabljenih regionalnih železniških prog

Neučinkovit lokalni javni prevoz in zanemarjene železniške proge - in to kljub velikemu povpraševanju. V pokrajini Belluno so zato prebivalci že izrazili zahtevo po sprejetju t. i. listine za trajnostno mobilnost na gorskih območjih - Carta della mobilita' sostenibile di montagna.

Konec februarja so študentje, dnevni migranti in prebivalci zasedli avlo železniške postaje v Bellunu, glavnem mestu istoimenske pokrajine, in s tem razglasili "dneve mobilnosti". Tako so želeli opozoriti na propadanje lokalnih železniških prog in neakovostnih storitev za potnike, zahtevali pa so tudi sprejetje skupne listine za trajnostno mobilnost. Sveti državljani in društva se pritožujejo zaradi nesprejemljivih razmer v javnem prevozu, časovnih izgub in zapravljanja davkoplačevalskega denarja, ki se uporablja za nepotrebno podaljšanje avtoceste, ter politikov, ki načrtujejo samo velike projekte.

Za pozabljene in zaradi drugih interesov zanemarjene železniške proge se je zavzelo tudi združenje za trajnostno mobilnost Co.Mo.Do. - Confederazione Mobilità Dolce. Združenje, ki ga sestavljajo predstavniki javnega prevoza, lokalnih organov in trajnostnega turizma, se bori proti opustitvi regionalnih železniških prog. 2. marca 2014 so tako organizirali 7. nacionalni dan pozabljenih železniških prog in ob tej priložnosti priredili akcije za odkrivanje in ponovno priznanje železnice kot kulturne dobrine.

O problematiki ukinjanja železniških prog razpravljajo tudi v drugih alpskih regijah: v Švici, denimo, obstaja nevarnost, da bo ukinjena zgodovinska proga Misox.

Prireditve

Konferenca/kongres: **Ekologija za boljši jutri**. 27.3.2014 – 28.3.2014. Rakičan. Organizira: Raziskovalno Izobraževalno Središče, Murska Sobota/SI. [Več o tem »](#)

Delavnica/seminar: **Odbor za preverjanje Alpske konvencije**. 10.4.2014 – 11.4.2014. Asiago. Jezik: de, en, fr, it, sl. Organizira: Ständiges Sekretariat der Alpenkonvention, Innsbruck/AT. [Več o tem »](#)

Konferenca/kongres: **Okolje in odpadke**. 16.4.2014 – 16.4.2014. Kranj. Organizira: Forum AkademijaSI. [Več o tem »](#)

Konferenca/kongres: **Days of climate neutrality in the Alps**. 27.5.2014 – 28.5.2014. Ljubljana. Jezik: en. Organizira: Alpstar - Towards Carbon Neutral Alps. [Več o tem »](#)

Konferenca/kongres: **Alpine Space 2014+**. 21.10.2014 – 22.10.2014. Salzburg. Jezik: en. Organizira: JTS Alpine Space Programme, München/DE. [Več o tem »](#)

Saj ni res, pa je!

... Električna energija iz obnovljivih virov premika električne avtomobile, človek premika z lastno močjo klasična kolesa.

Kot pa je pred kratkim dokazala peščica potnikov, je lastnoročno mogoče premakniti tudi vlake, težke več ton. Ko se je vlak, s katerim so potovali, nenadoma ustavil na progi med Münchnom in Salzburgom, so priskočili na pomoč in po navodilih vlakovodje toliko časa potiskali vlakovno kompozicijo, dokler se lokomotiva ni sama premaknila. Vlak se je namreč zaradi tehnične napake ustavil prav na odseku, kjer ni napajanja z električno energijo. Tovrstni kratki odseki brez električnega napajanja so na državnih mejah pogosto potrebni zato, ker nacionalna omrežja za vleko uporabljajo različne napetosti električne energije. "Nova" trajnostna mobilnost, ki jo poganja moč mišic, ima torej na območju Alp, prepletenim s številnimi državnimi mejami, dejansko neomejene možnosti ...

Vir in več informacij:

www.sueddeutsche.de/panorama (de)

Slikovni material: Katharina Wieland-Müller/pixelio, Rainer Kwirotek/Zeitungspiegel, jack_of_hearts_398/flickr, CIPRA